

**ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΝΤΥΣΣΕΛΝΤΟΡΦ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

Ντύσσελντορφ, 3 Απριλίου 2023
ΑΠ Φ.2230/ΑΣ 54

Προς: Πίνακα Αποδεκτών

Κοιν. ΥΠΕΞ:

- Διπλ. Γρ. κ. Πρωθυπουργού
- Διπλ. Γρ. κ. Υπουργού
- Διπλ. Γρ. κ. ΑΝΥΠΕΞ
- Διπλ. Γρ. ΥΦΥΠΕΞ κ. Φραγκογιάννη
- Γρ. κ. Γενικού Γραμματέα
- Γρ. κ. Γ.Γ. ΔΟΣ & Εξωστρέφειας
- Γρ. κας Β' Γεν. Δ/τριας
- Β1, Β2 και Β3 Δ/νσεις
- Πρεσβεία Βερολίνου
- Γρ. ΟΕΥ Βερολίνου, Μονάχου

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

- Γρ. κ. Υπουργού

Ε.Δ.: Γραφείο κ. Γενικού Προξένου

**Θέμα: Διεθνής Έκθεση Οίνων και Αποσταγμάτων ProWein 2023,
(Ντύσσελντορφ, 19-21 Μαρτίου 2023) - Απολογισμός**

Α. Περιγραφή Έκθεσης-Στατιστικά στοιχεία

Κατά το χρονικό διάστημα 19-21 Μαρτίου τ.ε. πραγματοποιήθηκε στο Ντύσσελντορφ η 27η Διεθνής Έκθεση Οίνων και Αποσταγμάτων ProWein (www.prowein.de). Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, η Έκθεση φιλοξενήθηκε σε 17 εκθεσιακούς χώρους του Εκθεσιακού Κέντρου του Ντύσσελντορφ (Messe Düsseldorf) συνολικής επιφάνειας περίπου 70.000 τετραγωνικών μέτρων.

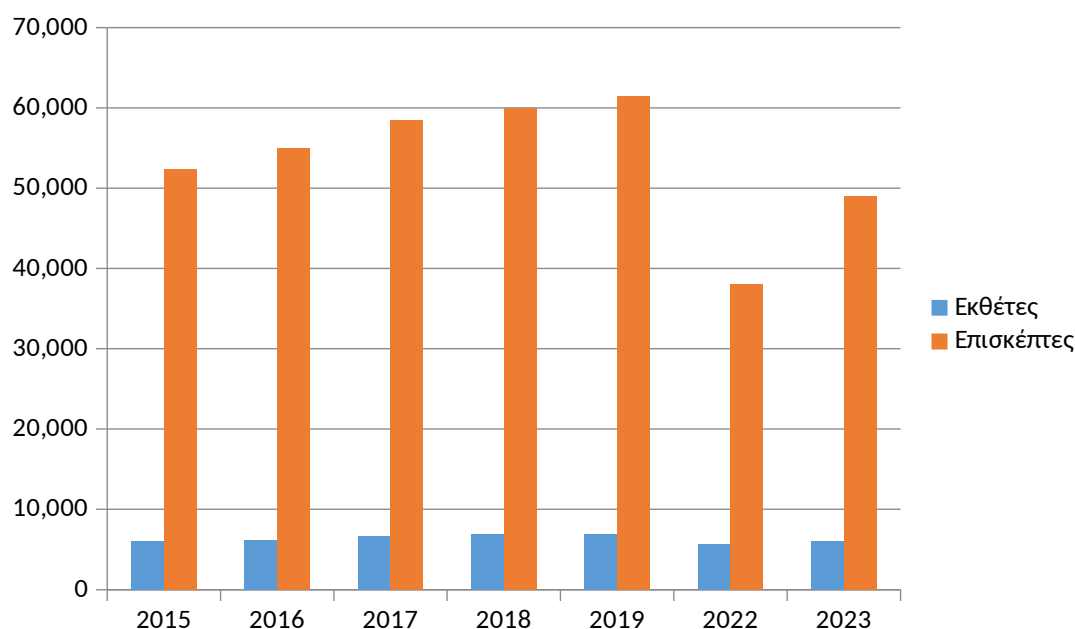
Η Prowein, που διοργανώνεται σε ετήσια βάση, αποτελεί τη σημαντικότερη και μεγαλύτερη Διεθνή Έκθεση στον τομέα του οίνου. Είναι ανοικτή **μόνο σε επαγγελματίες επισκέπτες**, οι οποίοι, όπως και οι εκθέτες, εκπροσωπούν όλες τις Ηπείρους. Σε κάθε διοργάνωση υπάρχουν επίκαιρα θέματα, που εισέρχονται στο επίκεντρο των συζητήσεων και διοργανώσεων στο πλαίσιο της Έκθεσης. Για το 2023, τα ζητήματα που απασχόλησαν τις εν λόγω συζητήσεις ήταν: **βιωσιμότητα, εναλλακτικές συσκευασίες οίνου, μη-αλκοολούχος, καθώς και χαμηλού αλκοόλ οίνος.**

Στη φετινή Prowein συμμετείχαν περίπου **6.000 εκθέτες από 60 χώρες** (5.700 εκθέτες από 62 χώρες το 2022 και 6.900 εκθέτες από 64 χώρες το 2019). Επιπλέον, οι **επισκέπτες**, όπως προαναφέρθηκε μόνο επαγγελματίες, ανήλθαν σε **49.000 από 141 χώρες** (38.000 από 145 χώρες το 2022 και 61.500 από 142 χώρες το 2019). Σύμφωνα με

εκτιμήσεις των διοργανωτών, τα 2/3 των επισκεπτών είχαν αρμοδιότητα να λαμβάνουν εμπορικές αποφάσεις. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί, ότι οι μισοί επισκέπτες έδειξαν ενδιαφέρον για μη αλκοολούχα ή χαμηλού αλκοόλ ποτά, και 1/3 αυτών για εναλλακτικές συσκευασίες.

Όπως τόνισε σε δηλώσεις του ο Εκτελεστικός Διευθυντής της Messe Düsseldorf, Erhard Wienkamp: «Η ProWein Ντύσσελντορφ απέδειξε για ακόμα μια φορά ότι είναι η κορυφαία διοργάνωση στον κόσμο στον τομέα του οίνου και των αποσταγμάτων. Και, όπως συμβαίνει και με τους παραγωγούς οίνου, για να το καταφέρουμε αυτό χρειάζεται μεγάλη θέληση. Για μια ακόμα φορά κάναμε ότι καλύτερο για να μην είμαστε όχι απλά καλοί, αλλά ακόμα καλύτεροι».

Όπως φαίνεται και από το ακόλουθο διάγραμμα, τόσο ο αριθμός των εκθετών όσο και των επισκεπτών αυξήθηκε στη φετινή ProWein έπειτα από την κάμψη του περασμένου χρόνου. Οι επισκέπτες από την Ασία, που έλειπαν το 2022, επανήλθαν και ο συνολικός αριθμός ανήλθε σημαντικά, παρά την απεργία στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς που πραγματοποιήθηκε τις 2 από τις 3 συνολικά μέρες της Έκθεσης. Αναλυτικά:

Πηγή: www.prowein.de

B. Εθνικές συμμετοχές

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος η **Ιταλία** είχε τους περισσότερους εκθέτες, οι οποίοι ήταν χωρισμένοι ανάλογα με την Περιφέρεια της χώρας, από την οποία προέρχονται, ακολουθούμενη (όπως και στις προηγούμενες διοργανώσεις) από τις Γαλλία, Γερμανία και Ισπανία. Η Ελλάδα ήταν για ακόμα μια φορά στην πρώτη δεκάδα καταλαμβάνοντας την 9^η θέση με τους περισσότερους εκθέτες από την 8^η στην οποία βρέθηκε το 2022. Πιο συγκεκριμένα, οι 10 μεγαλύτερες εθνικές συμμετοχές στην ProWein 2023 ήταν:

1. **Ιταλία, 1.471** (1.519/2022, 1.654/2019 και 1.700/2018)

2. **Γαλλία, 947** (1.142/2022, 1.576/2019 και 1.550/2018)
3. **Γερμανία, 726** (722/2022, 978/2019 και 990/2018)
4. **Ισπανία 693** (656/2022, 661/2019)
5. **Πορτογαλία, 392** (412/2022, 387/2019)
6. **Αυστρία, 231** (275/2022, 335/2019)
7. **Αργεντινή, 132** (125/2022)
8. **ΗΠΑ, 117** (100/2022)
9. **Ελλάδα, 110** (108/2022, 107/2019, 101/2018) και
10. Αυστραλία, 95

Όπως συμβαίνει πάντα τα τελευταία χρόνια, οι προαναφερθείσες χώρες συμμετείχαν με εθνικά περίπτερα, εκ των οποίων έκαστο αντιπροσώπευε την Περιφέρεια της χώρας, από την οποία προέρχονταν οι εκθέτες. Η Ελλάδα είχε τη δική της, καλαίσθητη, παρουσία στο Hall 17, όπου για δεύτερη φορά βρισκόταν δίπλα στην Ιταλία. Οι ελληνικές εταιρείες αποσταγμάτων, μικροζυθοποιίας, βιολογικών οίνων, καθώς και η ΕΔΟΑΟ, βρίσκονταν αντίστοιχα στις αίθουσες 13, 7, 5 και 4 της Messe Düsseldorf.

Γ. Ελληνική συμμετοχή

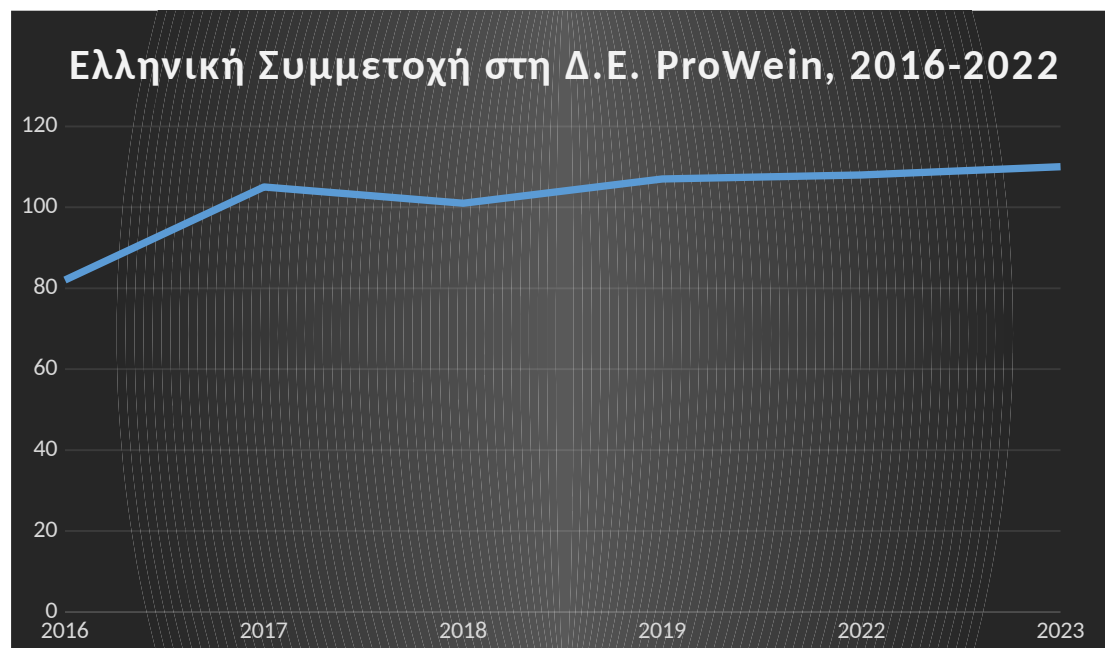
Η ελληνική συμμετοχή στην Prowein 2023 ήταν η μεγαλύτερη των τελευταίων ετών, ανερχόμενη σε 110 εκθέτες. Για λόγους σύγκρισης, αναφέρουμε τις ελληνικές συμμετοχές των προηγούμενων διοργανώσεων: 2022:108, 2019:107, 2018:101, 2017:105, 2016:82. Οι περισσότερες από τις ελληνικές επιχειρήσεις συμμετείχαν εντός των συλλογικών περιπτέρων που οργάνωσαν η **Enterprise Greece** και η **GREAT Trade Exhibitions and Exports Consulting**. Η ελληνική παρουσία ήταν, όπως προαναφέρθηκε, ιδιαίτερα καλαίσθητη, αν και, όπως και στις προηγούμενες διοργανώσεις, δεν υπήρχε ενιαία διακόσμηση, καθώς κάποια περίπτερα ήταν λευκά και κάποια μαύρα, ανάλογα με την εταιρεία-διοργανωτή, με την οποία συμμετείχε ο κάθε εκθέτης.

Όπως προαναφέρθηκε, οι εταιρείες οίνου βρίσκονταν στην Αίθουσα 17, οι εταιρείες αποσταγμάτων στην Αίθουσα 13, 2 εταιρείες μικροζυθοποιίας στην Αίθουσα 7, εταιρείες βιολογικού οίνου στην Αίθουσα 5 και η ΕΔΟΑΟ στην Αίθουσα 4.

Η **Enterprise Greece** διέθεσε **χώρο οινογνωσίας** στην ίδια αίθουσα με τα συλλογικά ελληνικά περίπτερα (Αίθουσα 17). Ομοίως **χώρο οινογνωσίας** στην αίθουσα 4 είχε και η **ΕΔΟΑΟ**. Και οι δύο χώροι είχαν μεγάλη επισκεψιμότητα, ενώ η όλη προσπάθεια συντονιζόταν από γνωστούς Έλληνες οινολόγους. Επίσης μικρότερος χώρος οινογνωσίας υπήρχε και στο περίπτερο της **Περιφέρειας Κρήτης**.

Σημειώνεται, ότι στο πλαίσιο της Έκθεσης (19.03.2023) πραγματοποιήθηκαν **2 βραδιές οινογνωσίας** σε δύο διαφορετικά ελληνικά εστιατόρια του Ντύσσελντορφ. Η πρώτη διοργανώθηκε από την **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας** και η δεύτερη από την **ΕΔΟΑΟ**. Και οι δύο εκδηλώσεις ήταν **απολύτως επιτυχημένες**, καθώς συγκέντρωσαν μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων, που στην πλειοψηφία τους ήταν Γερμανοί επαγγελματίες του χώρου του οίνου (εισαγωγείς, οινολόγοι, εξειδικευμένοι δημοσιογράφοι). Από το **ζωηρό ενδιαφέρον** που επέδειξαν για το ελληνικό κρασί όσοι ήταν παρόντες στις ανωτέρω εκδηλώσεις, συμπεραίνουμε, ότι ανάλογες πρωτοβουλίες θα πρέπει να αναληφθούν και

από άλλες Περιφέρειες και φορείς, ώστε να γίνεται όσο το δυνατό μεγαλύτερη διαφήμιση των ελληνικών προϊόντων, κάτι που πάντα επιφέρει και μεγαλύτερη ζήτηση για εξαγωγές.

Η παρουσίαση των εταιρειών εστιάστηκε στις σημαντικότερες οινοπαραγωγικές περιοχές: Αττική, Κεντρική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Πελοπόννησος και Κρήτη. Οι περισσότεροι Εκθέτες συμμετείχαν με περίπτερα μέσα στη γεωγραφική τους περιφέρεια.

Αναλυτικά, οι ελληνικές εταιρείες, που συμμετείχαν στην ProWein 2022, ήταν:

A. BOSINAKI & CO
A.E. TZIVANI BIO WINES S.A.
Achaia Clauss S.A.
Alpha Estate S.A.
ALTITUDE P.C. (NOVUS LEONIDAS NASSIAKOS)
Ampeloeis S.A.
Anastasia Fragou Winery
ANATOLIKOS VINEYARDS- AFOI NIKOLAIDI OE.
Antonopoulos K. Vineyards S.A.
Artemis Karamolegos Winery Hermes S.A.
AVANTES DISTILLERY
AVANTIS ESTATE WINERY-VITICULTURE LTD
BABATZIM OE
BOUTARI WINERIES S.A.
Castro Clauss S.A.
Cavino S.A. Winery & Distillery
CHATZOPOULOS DISTILLERY LTD.
DIAMANTAKIS WINERY
DIMITRIOS MIGAS G.P.
Distillery Gatsios Ltd.
Domaine Apostolidi OHG

Domaine Costa Lazaridi S.A.
Domaine Glinavos S.A.
Domaine Hatzimichalis S.A.
Domaine Papagiannakos SIA E.E.
Domaine Sabanis S.A.
Domaine Sigalas S.A.
Domaine Skouras S.A.
DOULOUFAKIS WINERY Douloufakis Nikos
ELASSONA WINERY G. LOLAS - G. FTIKAS.O.E.
Enterprise Greece S.A.
Estate Chrisohoou L.P.
Estate I. & M. Argyros O.E.
Estate Manolesakis
Estate Papaioannou Vineyards-Winery A. & G. Papaioannou
Evangelos Tsantalis S.A.
G.A. KOUTSODIMOS SA 'NEMEA WINERY'
Gaia Wines S.A.
Georgiadis Canteen IKE
GIKAS WINERY P.C.
Great Trade Exhibitions and Exports Consulting P. C.
GREEK DISTILLATION COMPANY S.A.
Greek Wine Cellars D. Kourtakis S.A.
IDAIA WINERY EA
JIMA WINERY P.C.
KAPPA WINERY EA
Katogi Averoff S.A.
Katsaros Nikolaos & L.P. Katsaros Distillery
KECHRIS Winery OE
Kir Yianni S.A.
Kotrotsos Winery PC
Ktima Biblia Chora S.A.
Ktima Diamantakos S.E.
Ktima Gerovassiliou S.A.
Ktima Kissa - D. Kissas and Sons Winery S.A.
Ktima Pavlidis S.A.
KTIMA TOPLOU S.A.
Ktima Tselepos S.A.
Lafazanis Winery S.A.
LALIKOS KONSTANTINOS E.E.
LEPENIOTI Winery
LIEPOURIS WINES
Loukatos Distillery S.A.
Lyrarakis Wines - GEA S.A.
MALAMATINA WINERY
Markou Vineyards General Partnership
MEGA SPILEO ESTATE (Cavino S.A.)
MESSIMVRIA WINERY SA VINEYARDS & WINERY
Michael Giannikos - Giannikos Winery
Michalakis Estate S.A.
Minos Cretan Wines S. A.
Mylonas Winery O.E.
National Interbranch Organization of Vine and Wine
Nico Lazaridis W.I.A.C. S.A.
NIKOLOU WINERY Evangelos Nikolou

OENOPS WINES PC
Oinotechniki Ltd. Zacharias Wines
P.I.Tsitsas O.E.
PALIVOU WINERY L.P.
PAPAGIANNIS WINERY
Parparoussis Winery OE
PILAVAS DISTILLERY SA
Pineios Brewery PC
Plomari Distillery Isidoros Arvanitis S.A.
Poultsidis Winery S.E.
Region of Attica
REGION OF CENTRAL MACEDONIA
Responsible wine consumption (VAENI COOP)
ROUVALIS S.A.
S & D Panagiotopoulos OE
Samartzis Bros. Co. Winery and Vineyard
SANTO WINES - Volcanic Agriculture of Europe
Semeli Estate A.E.
Septem Microbrewery OE
SGOURIDI WINES P.C.
SPIROPOULOS-ARKAS S.A.
Sustem Ltd.
Tetramythos Winery Ltd
Troupis Winery Afoi Troupi OE
Tsililis K. S.A.
Tzekis N L.L.C. KONSTANTARA WINES
UNION OF AGRICULTURAL COOPERATIVES OF HE RAKLION Private Capital
Company
Vinicultural Co-op of Koropi Attica
Wine Art Estate I. Papadopoulos -I. Kalaitzidis Co.
WINERY & VINEYARDS SOKOS S.A.
WINERY TRAIANOU
Zoinos Winery AE

Δ. Παρατηρήσεις

Μέχρι την αρχή της πανδημίας, στους Έλληνες εκθέτες της Prowein δινόταν περιορισμένος χώρος στην ίδια αίθουσα με την εθνική αποστολή της Αυστρίας, με την οποία δεν υπάρχει ούτε ομοιότητα προϊόντων, αλλά ούτε και κοινοί δυνητικοί αγοραστές. Μετά από επανειλημμένα αιτήματα προς τη Messe Düsseldorf όλων των εμπλεκόμενων της ελληνικής πλευράς, ικανοποιήθηκε το πάγιο αίτημα για συνύπαρξη στην ίδια αίθουσα με την Ιταλία και σε μεγαλύτερο χώρο. Από την άποψη αυτή, **η εικόνα της χώρας μας στην εν λόγω Έκθεση έχει βελτιωθεί σαφώς.**

Το Γενικό Προξενείο Ντύσσελντορφ (ο κ. Γενικός Πρόξενος και η υπογράφουσα) ήταν παρόν στην Έκθεση και τις τρεις ημέρες της διάρκειάς της. **Από όσα συζητήσαμε με εκθέτες και επισκέπτες, από όσα παρατηρήσαμε οι ίδιοι και από τα συμπεράσματα**, που λάβαμε γραπτώς από ορισμένους εκθέτες μετά το πέρας της Έκθεσης, θα θέλαμε να καταγράψουμε τις **κατωτέρω παρατηρήσεις:**

- Η για ακόμα μια φορά **παράλληλη διεξαγωγή της Δ.Ε. Food Expo στην Αθήνα με την Prowein στο Ντύσσελντορφ**

δημιουργεί μεγάλο πρόβλημα σε πολλούς Έλληνες εκθέτες, κυρίως για δύο λόγους: αφενός γιατί πολλοί εισαγωγείς που ενδιαφέρονται για τα ελληνικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένου του οίνου και των αποσταγμάτων, προτιμούν να επισκεφθούν την Food Expo, όπου μεγάλος αριθμός ελληνικών προϊόντων (τροφίμων και ποτών) εκτίθεται σε ενιαίο χώρο, αφετέρου διότι πρέπει να απασχολείται μεγάλος αριθμός υπαλλήλων της ίδιας εταιρείας για να καλυφθούν οι ανάγκες και των δύο Εκθέσεων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εμπόδια στην ομαλή λειτουργία των εταιρειών. Παρακαλούμε για σχετική εισήγηση των αρμόδιων φορέων προς τους διοργανωτές των Εκθέσεων.

- Πολλοί εκθέτες εξέφρασαν τη δυσαρέσκειά τους για τη **μη ενιαία παρουσία της Ελλάδας** ως προς την εμφάνιση των περιπτέρων και προτείνουν τη συνεννόηση των διοργανωτών, ώστε να υπάρξει όμοια διακόσμηση για όλους.
- Στο ίδιο μήκος κύματος είναι και η επιθυμία εκθετών να περιλαμβάνονται **όλες οι εταιρείες στο χώρο γευσιγνωσίας** ασχέτως διοργανωτή.
- Ζητήθηκε επίσης η **διοργάνωση B2B συναντήσεων** στο περίπτερο εκάστης εταιρείας. Επισημάνθηκε στους εκθέτες, ότι οι εισαγωγείς κανονίζουν τις συναντήσεις τους μήνες πριν από την Έκθεση και γιαυτό θα ήταν καλό να απευθύνονται στο γραφείο μας έγκαιρα, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την Έκθεση, ώστε να είναι δυνατή η συνεννόηση με τους εισαγωγείς για την εξασφάλιση B2B συναντήσεων κατά τη διάρκεια της Prowein.
- Από εκθέτες Περιφερειών με έντονη τουριστική και γαστρονομική αναγνωρισιμότητα στη Γερμανία (π.χ. **Κρήτη**) αναφέρθηκε ότι θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα να είναι **πιο ευδιάκριτος ο τόπος προέλευσής τους**, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι που τους αναζητούν να τους βρίσκουν πιο εύκολα (π.χ. αναγραφή με μεγάλα γράμματα του ονόματος της Περιφέρειας, μεγάλες αφίσες για τη διακόσμηση του περιπτέρου, που καταστούν σαφή την προέλευση κλπ).
- Τονίστηκε η ανάγκη να γίνονται **σεμινάρια marketing** πριν από την Έκθεση στους εκθέτες, κυρίως μικρών εταιρειών, που δε διαθέτουν τους πόρους για την πρόσληψη επαγγελματιών υπεύθυνων εξαγωγών και marketing. Από την πλευρά μας συνηγορούμε στο συγκεκριμένο αίτημα, καθώς είναι σε ορισμένες περιπτώσεις εμφανής ο μη επαρκής επικοινωνιακός χειρισμός προώθησης των προϊόντων. Το ίδιο πρόβλημα απαντάται και στην Anuga, με τη διαφορά ότι ο ελληνικός οίνος δεν έχει ακόμα το brand name, που έχουν αποκτήσει τα ελληνικά τρόφιμα, με αποτέλεσμα το εγχείρημα εξωστρέφειας μερικών παραγωγών οίνου να δυσχεραίνεται ακόμα περισσότερο. Γνωρίζουμε ότι ορισμένα Επιμελητήρια διεξάγουν σεμινάρια marketing για τα μέλη τους, αλλά καθώς πρόκειται εν προκειμένω για τη μεγαλύτερη Έκθεση οίνου και αποσταγμάτων στον κόσμο, θα ήταν πιο αποτελεσματική η διεξαγωγή του από επαγγελματίες του marketing σε εθνικό επίπεδο.

- Επίσης, ζητήθηκε η **διοργάνωση βραδιών master class**, όπως της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της ΕΔΟΑΟ την 19.03. Αυτού του είδους οι εκδηλώσεις δύναται να έχουν πολλαπλασιαστικό όφελος για τους εξαγωγείς και θα μπορούσαν να γίνουν από τις Περιφέρειες ή τους διοργανωτές με τη συμβολή και του Γενικού Προξενείου.

E. ProWein World

Οι επόμενες Διεθνείς Εκθέσεις Prowein, που έχουν προγραμματιστεί για το έτος 2023 είναι:

- Wine & Gourmet Japan - powered by Prowein, 12-14/04/2023
<https://www.wineandgourmetjapan.com/>
- ProWine Singapore, 25-28/4/2023
https://www.prowein-world.com/en/ProWine_Singapore
- ProWine Hong Kong, 10-12/05/2023
<http://www.prowine-hongkong.com/>
- ProWein Sao Paulo, 3-5/10/2023
https://www.prowein-world.com/en/ProWine_S%C3%A3o_Paulo_1
- ProWein Shanghai, 8-10/11/2023
https://www.prowein-world.com/en/ProWine_Shanghai
- ProWein Mumbai, 24-25/11/2023
https://www.prowein-world.com/en/ProWine_Mumbai

Η επόμενη ProWein στο Ντύσσελτορφ θα πραγματοποιηθεί κατά το διάστημα 10-12/3/2024.

Η επικεφαλής

Φρίντα Γεωργίου
Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄